Poštnina plačana v gotovini.

Leto X., štev. 6. V LJUBLJANI, v soboto, 6. februarja 1926. Današnja številka Din 1·50.

Izhaja razen ponedeljka in dneva po prazniku vsak dan.
Začasno le enkrat na teden.
Uredništvo in upravništvo: Ljubljana, poštni predal štev. 168.
Naslov za telegrame: »Naprej«, Ljubljana.
Čekovni račun štev. 13.807.

NAPREJ

Stane mesečno 25 Din, začasno 6 Din.
Za inozemstvo 35 Din, začasno 10 Din.
Oglasi:
Prostor 1×55 mm 60 par. Mali oglasi: beseda 60 par, najmanj 5 Din.
Dopise frankirajte in podpisujte, sicer se ne priobčijo. — Rokopisi se ne vračajo.
Reklamacije za list so poštnine proste.

Glasilo Jugoslovanske socialno demokratične stranke (JSDS).

Letnik VII., štev. 6. Četrtkova „Naprejeva" številka izhaja kot tednik:

LJUDSKI GLAS

Glasilo Kmetsko-delavske zveze
Stane letno 72 Din — mesečno 6 Din

K vprašanju nacionalnega edinstva SHS.

a) **Buržoazija in nacionalno edinstvo.**

Ena najpriljubljenejših fraz današnjega časa je med buržoazijo takozvano »nacionalno edinstvo«, a med delavstvom takozvano »združenje«, »ujedinjenje«, »enotna fronta«. Če slišimo odrasle politike, danes v letu 1926, kričati na velikih shodih, da so pripravljeni braniti »nacionalno edinstvo« s krvjo, potem že moramo pogledati tej frazi v oči, koliko je kot geslo izraz stvarnih potreb družbe in v koliko je samo navadna strankarska fraza, ljudstvu pesek v oči.

Predvsem moramo konštatirati, da med slovenskimi, hrvaškimi in srbskimi strankami, torej v organiziranem delu Slovencev, Hrvatov in Srbov, ni niti ene same stranke, ki bi nastopala proti skupni državi Slovencev, Hrvatov in Srbov. Nekaj časa so velikosrbski šovinisti pač propagirali idejo radikalne odcepitve velike Srbije, oziv. odcepitev slovenskih in hrvaških pokrajin od srbskih, toda ta ideja ni mogla dobiti organiziranih pristašev. Vse politične stranke v SHS so torej sprejele v svoj program: skupno državo SHS. Še več, nekateri predstavniki političnih organizacij se ne zadovoljujejo samo s skupnim teritorijem SHS, temveč se borijo za to, da se tudi z Bolgari najde temelj za skupno državo. Znan zagovornik te ideje je (vsaj bil, če ni več) tudi g. St. Radić.

Tudi delavske stranke, med njimi svoje dni najmočnejša komunistična stranka, so se izrekle za edinstvo v smislu, da naj se skupne zadeve med SHS skupno urejujejo. Socialisti in komunisti so šli še dalje kakor Radić in so že pred leti stavili v svoj program zahtevo po federativni zvezi balkanskih republik, torej ne samo zvezo Hrvatov, Slovencev, Bolgarov in Srbov, temveč zvezo vseh narodov na Balkanu.

Zakaj pa je potem fraza nacionalnega edinstva tako obsovražena, da čuti g. Pribičević potrebo, braniti jo s krvjo, kakor je izjavil v Mariboru?

Stvar je za misleče ljudi popolnoma preprosta. Nobena slovenska, hrvaška ali srbska stranka ni proti »nacionalnemu edinstvu«. Nobena ne stremi izven meja državnega teritorija SHS.

Vprašanje je samo: **Kako urediti medsebojne razmere med Slovenci, Hrvati in Srbi**, da bo ta ureditev v prospeh teh treh narodov. O tej ureditvi pa ima vsaka stranka svoje nazore. Vsaka stranka smatra svoje nazore za edino »državotvorne«, za edino pravilne.

Poglejmo najprvo, kako si predstavljajo ureditev te države izrazito »narodne« stranke: med Srbi je to Narodno radikalna stranka, poleg nje pa Samostojna demokratska stranka, ki ima svoje pristaše tudi med Hrvati in Slovenci. V teh dveh strankah, ki ju podpirata tudi izrazito nacionalistični organizaciji »Orjuna« in »Srnao«, ima glavno besedo srbska buržoazija. Zato je za ti dve stranki nacionalno edinstvo toliko kakor edinstvo srbske buržoazije v boju za velikosrbski nacionalizem, to je v boju za faktično diktaturo srbske buržoazije nad narodi in ljudstvi v SHS. Hegemonistični centralizem je za ti dve stranki najidealnejša ureditev države SHS. Ta centralizem tudi v resnici odgovarja interesom srbske buržoazije. To je skrajno desno krilo naše buržoazije, ki so ga dejansko vneto podpirali sedem let socialpatriotični voditelji. Predstavniki tega centralizma odkrito izjavljajo, da so pripravljeni braniti »edinstvo« tudi s krvjo. Pašić v Bosni, g. Pribičević v Mariboru. Oni torej govorijo dovolj jasno ter se torej ne plašijo niti državljanske vojne, ako bi bil njihov centralizem v nevarnosti. To je jezik, ki ga v drugačnem narečju govori Mussolini. Obznanaška politika je posledica tega programa.

Hrvaške stranke ter malomeščanske srbske stranke (Davidović, zemljoradniki, republikanci) pa zahtevajo **edinstvo v sporazumu** med srbsko, hrvaško in slovensko buržoazijo. Najmočnejša organizirana stranka, ki odločno nastopa **za sporazum** med Srbi in Hrvati, je Radićeva stranka. Buržoazija, ki v tak miren sporazum ne verjame, se je združila **v Federalistično hrvaško stranko**, ki odločnejše zahteva revizijo ustave.

Klerikalna stranka zahteva predvsem avtonomijo Slovenije in revizijo ustave v tem smislu in zahteva to samo pod pritiskom širokih ljudskih množic, ki trpijo pod centralizmom ter upajo, da bo ta pritisk manjši, če dobi Slovenija nekaj samouprave. Toda tudi ta stranka upa doseči **avtonomijo s sporazumom** s srbsko buržoazijo.

Nacionalno vprašanje je že tako akutno, da večina buržoazije predlaga ustanovitev »**Narodnega svéta**« kot vrhovnega vodilnega organa cele Slovenije posebno v davčnem vprašanju. Kakšen program naj bi imel »Narodni svet«, pa menda predlagateljem samim ni jasno. »Narodni svét« obuja tudi žalostne spomine svoje prve izdaje, ko je združena slovenska in hrvaška buržoazija s pomočjo kristanovcev lahkomiselno ustanovila hegemonistični centralizem v strahu pred naraščajočo zavednostjo proletariata.

b) **Proletariat in edinstvo.**

Ker je socialna demokracija internacionalna, zato načelno obsoja vsako tlačenje narodov ali narodnih manjšin po večjih in močnejših narodih, bodisi da je to tlačenje na šolskem in političnem, ali gospodarskem in davčnem polju. Samoodločba narodov je temeljna zahteva, je načelna zahteva socialne demokracije, zato ona brez ozira na to, kdo to zahtevo postavlja, podpira vsako prizadevanje za samoodločbo narodov, naj jo propagira kdorkoli, samo če je iskrena in če vodijo k cilju. Ker pa vemo, da buržoazija vodi boj za samoodločbo samo do tedaj, da pod masko tega boja izvojuje nekaj svojih razrednih koristi, zato vidi socialna demokracija najboljše jamstvo za samoodločbo narodov v **mednarodni organizirani enotnosti delavskega razreda in malih kmetov. Načelno mednarodno enotnost** delavskega razreda priznavajo vse proletarske frakcije, slično kakor priznavajo vse naše buržoazne stranke »nacionalno« edinstvo.

Vprašanje je torej samo, **kako urediti to mednarodno edinstvo proletariata?** Vprašanje je, na kakšnem programu naj se zedini mednarodni proletariat, da bo njegovo edinstvo res uspešno v boju za socializem?

Potreba edinstva proletarskih organizacij v internacionali in državi SHS je tako živa in tako očitna, da te potrebe ne more nikdo zanikati.

Te dni se je celo ustanovil v Parizu na mednarodni socialistični konferenci, na kateri so bili zastopniki francoske socialistično-komunistične unije, nemški neodvisni socialisti, italijanska socialistična stranka (maksimalisti), norveška delavska stranka, ruski levi socialisti, ukrajinski levi socialisti, litavski neodvisni socialisti itd., poseben **mednarodni socialistični** urad, ki hoče delati na to, da pride do **programatičnega in organizacijskega** edinstva proletarskih organizacij na vsem svetu.

Tudi v Beogradu se organizira grupa okoli »Radničkega jedinstva« v skupino »Ujedinjenje«, ki si postavlja za nalogo programatično in organizatorično združenje proletarlata na temelju znanstvenega socializma.

Mi smo od nekdaj bili za programatično združenje proletariata, ker je jasno, da brez takega edinstva ne more biti boj za socializem uspešen.

Toda nam združenje ni cilj, temveč samo sredstvo za uspešen boj, za približevanje k cilju, k socializmu. Zato smatramo, da se morajo združiti najprvo zavedni, oni, ki vsaj v načelih poznajo znanstveni socializem in ki se hočejo boriti za njegovo zmago. Združenje s reformizmom in socialpatriotizmom pa ni združenje, temveč je samo seme novega razkola. Na temelju pučizma in oportunizma, ki nasprotuje znanstvenemu socializmu, je združitev nemogoča. Združitev je mogoča samo med organizacijami na temelju programa in statuta, ki ga organizacije sprejmejo iskreno, ker samo v takem edinstvu bo združenje izvrševalo svoje naloge. O tem pa prihodnjič še nekaj.

L. K.

Iz Mežiške doline.

(Kristanovska demagogija zlomljena!)

Pri zadnjih volitvah v parlament so korunovci (pravilno: kristanovci) na veselje kapitala razbili zadnjo enotno in močno postojanko naše stranke v Mežiški dolini. Kapital se jim je izkazal za to uslugo tako hvaležnega, da jih pozna zdaj proletariat po vsej Sloveniji kot kapitalistično sorodstvo. V svoji jezi na socializem in socialistični program so korunovci v Mežici tedaj razbili »Unijo slovenskih rudarjev«, ker njeni člani niso hoteli biti volilni backi socialpatriotske stranke. Lov za mandati je bil tedaj za te »nepolitične« strokovničarje bolj važen kakor gospodarski interesi članov »Unije«. Kaj »Unija«, kaj člani, ki so bili več let zvesti svoji organizaciji! »Vzvišeni interesi« so bili tedaj poslanski mandati za vsako ceno! G. Svetek, ki je tedaj kopal strugo »rdečega veletoka« po Mežiški dolini, je dal tiskati v klerikalni tiskarni letake z naslovom »Izdajalec», s katerimi je blatil sodr. Möderndorferja, ker ni padel na kolena pred socialpatriotskimi oportunisti. — Delavcem so razbili socialpatrioti strokovno organizacijo, sodr. Möderndorferju pa kradli čast.

Kapital se je torej veselil tega začasnega uspeha socialpatriotov. Ker je bilo treba »zaslužno delo« tudi primerno nagraditi, je bilo tukajšnje angleško podjetje (The Central European Mines, Ltd.) pripravljeno za to. Ugotavljamo torej to pripravljenost:

Zaupniki II. rudarske skupine kot zakonito priznani zastopniki pri rudniku zaposlenih delavcev so vložili v začetku januarja t. l. pri podjetju spomenico, v kateri zahtevajo regulacijo mizernih mezdnih prejemkov. Ravnatelj rudnika je pa odgovoril, da je pripravljen pogajati se, če vloži zahteve organizacija. S tem je dal pristašem SPJ možnost, da zopet ustanovijo »nepolitično« socialpatriotsko organizacijo, ki naj bi služila političnim namenom socialoportunistov. Zanimivo je, da je podjetnik ravno sedaj zahteval pogajanje s strok. organizacijo — ko je vedel, da je v Mežici že umrla. Prejšnja leta jo je pa vedno odklanjal. Rudarji v Mežici, Podpeci in Črni pa niso dolgo premišljevali, kaj naj store: obrnili so se na centralo Kmetsko-del. zveze, torej na centralo svoje strokovne organizacije in so jo na shodu 24. jan. t. l. pooblastili, da vloži spomenico. Sočasno pa je dospel tudi Arh iz Zagorja, da ustanovi podružnico, ki bi jo zastopal pri pogajanjih.

Preden se je pričela akcija za zboljšanje mezd, so somišljeniki par pristašev SPJ naredili veselico, da bi mogli s polkami in valčki bolj uspešno manifestirati proti socialni bedi. (Tudi prispevek k zgodovini razredne borbe »nepolitičnih« delavskih voditeljev! Op. ur.) Kristanova »Delavska politika« z dne 30. I. je pa prinesla poročilo, da se je ustanovila v Mežici podružnica rudarske strok. organizacije. Tedaj torej, ko je bilo treba vložiti spomenico, so organizacijo šele začeli ustanavljati . . .

Rudarji in njih zaupniki smatrajo to mezdno gibanje za zelo važno. V nedeljo 24. jan. so zborovali ves popoldan in so pooblastili odposlanca centrale KDZ, sodr. Leskoška, da sestavi spomenico in jo predloži Delavski zbornici. Pristaši SPJ so izjavili, da jim je Arh povedal, da je on že vložil spomenico. Radi tega je zaupniški zbor sklenil, da se bo pridružil Arhovi spomenici in jo bo izpopolnil, če je zares že vložena. Sklenjeno je bilo, naj se sodr. Leskošek informira pri rudarskem okrož. uradu v Celju in Del. zbornici v Ljubljani, če je spomenica vložena.

S. Leskošek je to storil in zvedel, da Arh ni vložil nikjer spomenice, kar je sporočil rudarjem v Mežico. Takoj nato je bil zato pozvan za 2. t. m. v Mežico na zborovanje. Na to zborovanje sta prišla tudi dva Arhova zaupnika, ki sta pred zborovanjem delala propagando za Arhovo zvezo. Eden med njima je rekel našim sodrugom: Imam pismo od Arha, da so 16. I. bile zahteve vložene, danes bomo torej videli, kdo laže. Tisti, ki laže, bo danes padel, pa naj bo to zveza ali KDZ, Leskošek ali Arh.

Ko je sodr. Leskošek prišel in predložil zboru dokaze, da Arhova zveza še ni nič vložila — sta njegova zaupnika popihala iz dvorane. Zaupniški zbor je nato odobril spomenico, vloženo po KDZ in s tem zlomil demagogijo kristanovcev.

Na zborovanju zaupnikov 2. t. m. je bila sprejeta tudi sledeča resolucija:

Danes, dne 2. februarja 1926, se je zbralo na članskem sestanku socialno demokratične stranke, kraj. org. v Mežici 92 rudarskih za-

upnikov in rudarjev. Vsi zbrani enodušno protestirajo radi stanovanjske mizerije v Mežici. Nad 100 rudarskih družin je brez primernega stanovanja ali pa brez stanovanja sploh, veliko rudarjev stanuje v podstrešjih, kleteh, da, celo v hlevih, drugi zopet z bolnimi otroki v majhnih zaduhlih stanovanjih, ki so nekdaj služila za svinjske hleve, ki se ne dajo zračiti itd. Rudarji stanujejo v Mežici v dveh vojaških barakah, ki sta nezdravi in neprimerni za človeško bivanje v dvajsetem stoletju, zlasti za delavce podjetja, ki najbolje prospeva v naši državi. Večja skupina rudarjev hodi več ur daleč na delo, okoli 20 delavcev stanuje v avstrijski republiki in hodijo v Jugoslavijo na delo, ker v Mežici niti kleti ali hleva ne dobe za stanovanje.

Radi tega vsi zbrani zaupniki in rudarji odobravajo delo občinskega odbora za gradbo delavskih stanovanj in poudarjajo, da bo ena sama hiša, ki jo ima občina v programu in proračunu za leto 1926, v občini nezadostna. Pooblaščamo socialno demokratične občinske odbornike, da se v letu 1926 sezidata za občino najmanj dve občinski stanovanjski hiši. Če občina iz lastnih sredstev toliko ne zmore, naj najame posojilo.

Oblasti pa naj ukrenejo, da rudnik takoj nadomesti barake z novo stanovanjsko hišo, stanovanja, ki so bila prezidana iz svinjakov in podobnega, pa naj temeljito popravi in prezida. Odklanjamo pismeni odgovor podjetja delegatom z dne 8. januarja, da zaradi davčnin rudnik ne more zidati delavskih stanovanj do leta 1927. Konstatiramo, da plača podjetje v letu 1926 državnega davka 270.000 Din, torej približno eno tretjino od zneska, ki ga plačujejo rudarji kot davek na ročno delo. Za primer težjega obdavčenja navajamo tovarno Woschnagg v Šoštanju, ki mora kupovati sirovine, ima le 500 delavcev zaposlenih (rudnik v Mežici okoli 1500); to podjetje, ki je napram našemu majhno, plača davkov: 1,500.000 Din dohodnine, 350 000 Din pridobnine, 1 odstotek prometnega davka, okoli 210 odstotkov občinskih doklad, 150 odstotkov okrajnih doklad. Radi tega je izgovor našega rudnika jalov.

Občinski odbor in delegati rudarjev naj neustrašeno in neumorno delajo na to, da se čimpreje zadosti potrebam delavstva svinčenega rudnika glede stanovanj in drugega. Rudarji stoje za njimi v vsem za vse. — Delavstvo zahteva, da se ustanovi pri obč. uradu v Mežici po § 106 zakona v zaščito delavcev posredovalnica za delo in da občinski odbor dovoli za to potrebna gmotna sredstva, v proračunu pa poskrbi tudi pomoč brezposelnim. — Za zaupniški zbor: Fr. Trebove, predsednik.

„BUDDHA“ čaj je okrepčilo, v sto slučajih ozdravilo, piješ trikrat ga na dan zdrav, vesel boš in močan!

Razno

r **Protesti proti volitvam v Delavsko zbornico.** Vse organizacije, ki so postavile kandidatne liste za volitve v Delavsko zbornico, so protestirale proti načinu, kako se volitve po sedanjem volilnem redu vrše. Na zahtevo radićevskih in klerikalnih poslancev je prišel preiskovat volilna nasilstva in sleparije odposlanec ministrstva za socialno politiko. Na seji z zastopniki vseh kandidatnih list je ta odposlanec slišal pritožbe in proteste vseh zastopnikov, tudi Fr. Svetka, ki je prišel na sejo kot zastopnik liste »Združene strokovne zveze«. Svetek je protestiral, ker se vmešavajo v volitve delodajalci, Kristanova »Del. politika« je pa tudi poročala o »nečuvenih nasilstvih«. (N. pr. o nasilju v Bonačevi in Pollakovi tovarni.) V sredo 3. t. m. je pa objavila »Delavska politika« poročilo iz Beograda, da je odposlanec ministrstva za socialno politiko poročal ministru, da se vrše volitve v popolnem redu, kar trdi v istem poročilu »Del. politika« sama in se veseli, ker da bo minister za socialno politiko volitve gotovo potrdil. — Pravijo, da se je g. Anton Kristan pred par dnevi vrnil iz Beograda, kjer se je mudil par dni. — Kako so se volitve vršile, to je znano tudi brez posebnih opisov. Konstatiramo pa že zdaj, da so te volitve diskreditirale tudi Delavsko zbornico samo in da je zgubila radi tega v javnosti ugled in vpliv, ki bi ga sicer morala imeti.

r **Štetje glasov iz volitev za Delavsko zbornico je pričelo.** Do zdaj je bilo oddanih okrog 18.000 glasovnic. Udeležba je srednja. Ljubljanski volilni okraj črn. Mnogo glasovnic neveljavnih, ker niso pravilno opremljene. **Kdor ima še glasovnico, naj si zapomni, da ne sme odtrgati oddajnega listka, temveč ga mora podpisati in pustiti nalepljenega na kuverti. Poleg glasovnice mora vsak volilec priložiti tudi uradno glasovnico, ki služi za legitimacijo o volilni upravičenosti. Glasovnice, ki niso tako opremljene, niso veljavne.** Posamezniki morajo oddati svojo glasovnico po pošti najpozneje v soboto, 6. februarja naravnost glavnemu volilnemu odboru za volitve v Delavsko zbornico za Slovenijo v Ljubljani, Miklošičeva cesta. **Naše tajništvo mora dobiti vse glasovnice najpozneje v nedeljo dopoldne.**

r **Iskre iz volilnega boja v Delavsko zbornico.** Iz nekega kraja, kjer imamo samo par naročnikov »Napreja«, smo dobili nad 100 glasovnic. Socialpatriotski general je rekel, da je to »duševni« teror ... Mi smo seveda na tak teror ponosni, kajti ta teror nam bo prinesel čiste glasove zavednih proletarcev, ne pa glasove opeharjenih nevednežev. — Iz nekega kraja nam pišejo: Nismo zbirali s terorjem, delavci sami so nam prinesli glasovnice. Imamo jih že nad 700. Katera stranka se lahko ponaša s čim takim? Kakor kaže, volitve ne bodo razveljavljene. Minister se bo izjavil šele po izjavi verifikacijskega odbora. Govori se, da si je minister na razpoloženju Anton Kristan izprosil od radikalov v Beogradu prosto delovanje pri izvršitvi volitev v Delavsko zbornico. Za protiuslugo je Kristan obljubil, da bo komuniste v Sloveniji razgnal. Pa ker komunistov pri nas nič ni, se bo v nadomestilo najbrž zaletel v našo stranko. Začetek je že napeljan. Na vsak način hoče Kristan potom konkurza »Sloge« dobiti oblast nad »Naprejem«. Aretacija s. Leskoška, zaplemba »Komunističnega manifesta« itd. vse to kaže, da smrdimo po »državi nevarnem komunizmu« ... Za prah, za črviček nas imajo, nikjer nas nič ni, pa vendar toliko naporov, da nas uničijo. Mi jim pa mirno odgovarjamo: Ne boste nas!

r **Za enotno davčno fronto** vseh Slovencev se zavzemajo nekateri listi, zlasti »Slovenec« in »Narodni dnevnik«. Zelo simpatična misel in tudi pri ljudstvu bo našla gotovo lep odmev. Toda — enotna fronta proletariata je bila tudi simpatična misel in tudi odmev je našla, vendar pa ni imela nič uspeha, samo kvarne so njene posledice. Zakaj? Zato, ker je ostala le želja, v dejanje se pa ni izpremenila in se ne bo nikdar in se tudi ne bo udejstvila, dokler ne bo **enotne misli!** Enako je potrebna enotna misel tudi za enotno davčno fronto. Kdor je za indirektne davke, je nasprotnik tistih, ki hočejo direktnih. To glavno nasprotje pa ni edino, ampak imamo še vse polno drugih nasprotij, zlasti pa pri nas, kjer nimamo skoro nič resne literature in kritike o tem vprašanju. Vsi kričijo o strašnih davkih, pri tem se pa razburjajo nad komarjem, slone pa kar brez težav požirajo. Liste, ki mislijo resno, opozarjamo na članek »Boj za pravične davke« v letošnjem »Socialističnem koledarju«. Če bi se resni ljudje dogovorili o pozitivni strani, t. j. če bi našli enotno misel o davkih, kakršne hočemo, potem bi bilo vse eno, če nastopimo pot, ki jo priporoča »Slovenec« ali pa »Narodni dnevnik«. Diskusije je treba, pa naj si bo ustne ali v tisku.

r **G. Svetozar Pribičević**, vrhovni vodja samostojnih demokratov, kakor ga imenuje demokratarsko časopisje, je imel preteklo soboto shod v Celju, v nedeljo pa v Mariboru. Govoril je seveda o nacionalnem edinstvu, dasi ravno njegove metode zedinjevanja rodijo baš nasprotne uspehe, čeprav je dejal, da ga je pripravljen braniti tudi s krvjo. Demokratarji hočejo biti stranka slovenske svobodomiselne inteligence in zaščitniki »malih ljudi«. V tej notici naj opozorimo samo na en primer: demokratarsko časopisje je pisalo o Pribičeviću, da je on res voditelj, ki mu ljudje lahko zaupajo, da jih bo prav vodil in mu je pelo slavo na način, kakor jo pojejo italijanski fašisti Mussoliniju. Imenovali so gosp. Pribičevića tudi že jugoslovanskega Mussolinija. Kaj bo rekla na to inteligenca? Ali bo res priznala svojo neinteligenco, če se bo pustila voditi od enega samega moža, in da se sama torej ne zna voditi? — Večina slovenske inteligence, prave in samo takozvane, je danes sproletarizirana, čeprav tega neče priznati. Demokratarji kar lahko pobašejo vso tisto slovensko inteligenco, ki verjame, da so oni nje zaščitniki, če res niti demokratarskega tiska ne zna čitati in ne uvidi, da so demokratarji le zastopniki medvojnega in povojnega verižniškega kapitala, kar dokazuje vsa njih politika.

r **G. dr. Milan Korun** je odložil vse funkcije v SPJ in drugih organizacijah. Kongres cele SPJ v Belgradu so pozdravili v imenu pokrajinskega načelstva za Slovenijo Čobal, Golouh, dr. Likar in Vidmar, ki so v pozdravu sporočili, da se kongresa ne morejo udeležili radi hudega volilnega boja v Delavsko zbornico. Gornja imena dokazujejo, da je SPJ — razredno bojna in marksistična ... Če namreč kdo verjame. — V političnem slovarju torej zdaj lahko prečrtamo in izbrišemo ime »korunovci«, vso dedščino so prevzeli kristanovci. Naprejevci pa, ki so nam korunovci tolikokrat napovedovali smrt in pogreb, smo ostali.

r **Pripravlja se kriza RR vlade.** Radikali se po poročilih belgrajskih listov pripravljajo, da spravijo Radića in njegovo stranko iz vlade, obenem pa tudi, da postavijo Pašića v kot, ker da je že prestar. Radić je šel pa na agitacijsko potovanje v Bosno in Dalmacijo, kjer je snubil muslimane in se zavzemal za Dalmatince, v svojih govorih pa namigaval, da pride lahko kmalu do novih volitev, ki se jih on ne boji. Radić je postal radikalskim prvakom, ki se smatrajo za absolutne gospodarje v državi, nekoliko preobjesten, ker je segal v njih »interesne sfere«. Nekatere pokrajine v državi, če prav pomislimo: vse, imajo vladajoči radikali razdeljene kar v »interesne sfere« kakor velesile kolonije v Aziji in Afriki. Če se torej situacija spremeni, bo Radić, ki zdaj z vsakega shoda kralju udanostne brzojavke pošilja, zopet republiko vozil.

r **Mednarodna socialistična konferenca.** V Parizu so zborovali od 27. do 30. dec. 1925 zastopniki onih delavskih strank, ki ne pripadajo nobeni izmed obeh Internacional. Prišlo je nad 100 delegatov, ki so zastopali sledeče stranke: francosko socialistično-komunistično Unijo, nemške neodvisne socialiste, italijansko socialistično stranko maksimalistov, norveško delavsko stranko, ruske in ukrajinske leve socialne revolucionarje i. dr. Iz Jugoslavije je pozdravil konferenco izdajatelj »Radn. jedinstva« v Beogradu, znani Života Milojković. Konferenca je izdelala in sprejela nekaj resolucij: o občem stanju proletariata, o direktivah in metodah svojega dela, proti belemu terorju, proti preganjanju socialistov v Sovjetski Rusiji. — Ustanovljena je bila torej pravzaprav nova Internacionala, njeno tajništvo se nahaja v Parizu, tajnica je Angelika Balabanova. »Radničko jedinstvo«, ki trdi, da je prejelo službeno poročilo o konferenci, je objavilo resolucijo o delu in metodah nove Internacionale. Radi informacije objavljamo nje glavno vsebino, s čimer pa seveda ni rečeno, da jo tudi kar odobravamo. — Konferenca je mnenja, da proletariat svojega zgodovinskega poslanstva še ni izpolnil radi razcepljenosti, v katero so ga dovedle vojne in povojne razmere. Proletariat se je razcepil v istem času, ko se je pojavil poraz kapitalistične družbe. To cepljenje je podaljšalo vlado buržuazije v onih deželah, kjer se je zdelo, da je napočil njen konec. Radi medsebojnih sporov delavski razred ne more doseči svoje končne zmage, niti se ne more obraniti napadov reakcije in diktature buržuazije. Naloga Internacionalnemu informacijskemu uradu (tako se imenuje nova Internacionala) pridruženih strank je: zbližati in združiti različne frakcije delavskega razreda, organizirati delavce, ki so že bili kdaj organizirani, pa so postali brezbrižni, mladino pa vzgajati za nove bojevnike. Taktika enotne fronte ne more privesti do zmage proletariata, ker ohranjuje nasprotja in razdor med proletarskimi organizacijami. Organizacijsko edinstvo delavskega razreda je mogoče doseči le na temelju jasnega in preciznega programa, ki ga ima Internacionalni informacijski urad. Ta program se razlikuje od programa II. Internacionale v tem, da odklanja vsak kompromis z buržuazijo, od programa III. Internacionale pa v tem, da drugače razume in udejstvuje pojem diktature proletariata in zanika sektantstvo in militaristično razumevanje revolucije. Int. Inf. urad ima program tradicionalnega socializma, ki izhaja iz marksizma in predvojnih resolucij

Listič iz branjevskega špeha.

Uredništvu »Napreja« v Ljubljani.

Vaš podlistek »Pod lipo in še marsikaj« sem čital z velikim zanimanjem, kajti bil sem navzoč pri podiranju babilonskega stolpa Kristanovih zaslug in lahko potrdim, da je bilo res tako, kakor je pisatelj v svojem proroškem duhu videl.

Navadni ljudje se bodo sicer čudili, kako sem mogel biti zraven pri dejstvih, ki se bodo šele zgodila. Gospodom iz Kristanovega tabora se pa ne bo to prav nič čudno zdelo, kajti oni me dobro poznajo in dobro vedo, da sem doma iz bodočnosti, tako nekako iz dobe okoli 2000. Rojen sem bil menda leta 1979. Nerodno se to sliši, navadni ljudje bodo rekli, da bom šele rojen, če sploh bom. A to ni tako. Zmožni ljudje in dobri gospodarji iz Kristanove okolice, tisti, ki so se že česa naučili, tisti se nad to nerodnostjo prav nič ne spodtikajo, ampak so se kot pravi pravcati in internacionalno patentirani marksisti tako trdno oprijeli materialističnega svetovnega naziranja, da jim je preteklost, sedanjost in bodočnost zrasla v tako popolno enotno fronto, da jim je prav vseeno, ali sem bil ali bom šele rojen; dovolj je, če rečejo letnico 1979 in če ugotovijo, da spada moja moška doba okoli leta 2000 in da je torej za 100 let prekmalu prišla. In ker sem prišel potemtakem za 100 let prekmalu na svet, je s tem tudi dokazano, da nisem marksist, ampak neumen idealist.

Vendar pa tudi neumni idealizem včasih nese. Čez sedem let vse prav pride, tudi neumnost. Ko sem čital v »Naprejevih« podlistkih »Pod lipo in še marsikaj« zgodbo o podiranju babilonskega stolpa Kristanovih zaslug, kako so ljudje leta 2000 izpod stolpa vlačili trgovske štrace, špehe in druge knjige, in še posebno ko sem čital pisateljev poziv, naj se vsak zglasi, kdor ima še kak listič iz tistih špehov, takrat nisem čital o podiranju stolpa le kot priča imenitnih dejstev iz leta 2000, ampak se je mojemu zanimanju pridružil tudi interes. Takrat, leta 2000, sem si tudi jaz nabral nekaj trgovskih špehov in jih v svoji neumni idealnosti spravljal, zdaj se pa zdi, da jih bom spravil v denar. Upam, da moje neumnosti vi pri »Napreju« ne boste ogoljufali, ampak da mi pošteno plačate, kakor se spodobi. Ne da bi mi poslali kakšne jugoslovanske srebrnike in se izgovarjali, da več ni vredno in da tudi nimate ne. Vem, da je vredno veliko in vem tudi, da imate milijone od kapitalistov, ki vas podkupujejo. Ni treba tega pred menoj skrivati in nič vas ni treba biti sram, kar korajžno pošljite čim več tem bolje.

1 priloga. Melhior Žganc.

Ko smo v uredništvu »Napreja« prejeli ta dopis in prilogo, smo se takoj odločili oboje objaviti. Neprijetno nam je, da je Žganc tako na polna usta povedal vse o naših milijonih, na drugi strani nam pa tudi to prav pride — konkurz »Sloge« bo zdaj takoj ustavljen, ker nima pomena sedeti na milijonih in obenem veljati za nezmožnega in lenega nemaniča. Odkod smo te milijone dobili, to nikogar nič ne briga, mi smo za svobodo. Če pa kdo misli, da je kaj korupcije zraven, izjavljamo, da pred letom 2000 ni in ne bo mogoče obstati brez korupcije, razmere so take. Kakor pri volitvah v Del. zbornico, tako tudi pri denarnih vprašanjih ni s poštenostjo nič; poštenost je utopija.

Žgancu smo v imenu Samodelavske banke takoj nakazali ček, ki mu daje pravico dosmrtnega članstva v Najinternacionalnejšem Konsumnem društvu, če doplača vsako leto 150% na delež. Na čeku je izrecno pripomnjeno, da bo imel na krajevnih zborovanjih tudi volilno pravico, če kupi vsako leto vsaj 1000 klobas po 10 Din.

Takim zaslužnim možem lahko damo — saj imamo! Tudi drugim bomo enako bogato plačali, če pošljejo kakšen tak listič kot dokaz, da so bili pri podiranju babilonskega stolpa Kristanovih zaslug res zraven. Upamo, da bodo čitatelji to našo omejeno darežljivost upoštevali in da ne bodo zahtevali, da tudi njim pošljemo vsakemu po en tak ček. Kdor ni idealist, bi mu tak ček lahko škodil.

Zdaj pa k prilogi, k lističu samemu! Melhior Žganc je s tem listkom sicer res dokazal, da je prišel za 100 let prekmalu na svet, ni pa prinesel nič novega. Morebiti je to kaj novega za delavce, ki se zaradi krušnega boja ne marajo baviti s politiko; za politično zavedne pa to ni prav nič novega. V uredništvu »Napreja« ta listič že dolgo poznamo, kajti nič drugega, pa prav nič drugega ni na njem, kakor tisto, kar smo čitali v »Sloginih« knjigah. Vse od prvega do zadnjega je prepisano iz teh knjig, beseda za besedo, številka za številko. Samo naslov je drugačen. V »Sloginih« knjigah se glasi »Prepeluh & Co«, listek izpod babilonskega stolpa iz leta 2000 pa pravi, da je ime tega računa »Prepeluh & Kristan«. Ta izprememba pa je utemeljena. Stolp Kristanovih zaslug bi ne mogel biti sezidan iz Prepeluhovih zaslug, zato je bilo treba ponižni »Co« izpremeniti v pravilni naslov »Kristan«. Če bi Kristan ne bil tako ponižen, bi se bil tudi račun v Sloginih knjigah tako imenoval, a v svoji veliki ponižnosti je Kristan odstopil od pravice na polno ime v korist svojemu pomočniku Prepeluhu, češ, delala bova skupaj, zahvalo pred sodiščem pa prepuščam tebi. Tako ponižen je v takih slučajih Kristan vselej. Pa ne samo zaradi eventualne zahvale pred sodiščem, ampak tudi pred nevednimi delavci se ne mara bahati: glavni urednik »Delavske Politike« je Golouh & Co, glavni upravnik je Pastorek & Co, itd. itd. Če kdo vpraša, kdo je ta »Co«, odgovorijo, da »Centralni delavski svet«, nikdar pa ne povedo, da je to Kristan. To bomo zvedeli šele iz kakšne štrace izpod stolpa...

Zdaj pa naj pride na vrsto že listič sam. Njegove besede so itak dovolj zgovorne. Samo to naj pripomnimo, da se je pod stolpom našel le desni list, levega manjka. Iz »Sloginih« knjig pa vemo, da leva stran ne pove ničesar, le skupno vsoto stranki danega denarja, dočim je na desni strani popisano, od kod je ta denar prišel, odkod sta Prepeluh in Kristan dobila denar, ki sta ga velikodušno dala na razpolago stranki.

ALBIN PREPELUH & ANTON KRISTAN.

1920		K v
25. maja	Splošno kred. društvo	205.000·—
	Konsumno društvo, tu	117.127·50
1. okt.	Splošno kred. društvo	352.298·17
1. okt.	Splošno kred. društvo	3.676·18
	Hran. vloga 727	11·—
	Hran. vloga 924	8.180·—
	Hran. vloga 928	7.760·—
	Rezerva Oblačilnice	421.255·—
	Papirni fond	17.318·—
	Blasnikova tiskarna	111.300·—
	Blasnikova tiskarna	123.200·—
		1,367.125·85

mednarodnih socialističnih kongresov, je pa izpopolnjen s pozitivnimi in negativnimi izkustvi Sovjetske Rusije. Bistveni elementi tega programa so: razredni boj, ki tvori temelj zgodovinskega razvoja, stalna pritegnitev delavskih in kmetskih mas v boj proti kapitalizmu, odklanjanje vsakega kompromisa z buržuazijo, odklanjanje buržuaznih drž. proračunov, odločno razredno stališče v vseh internacionalnih vprašanjih, priznanje uloge sindikatov v periodi revolucije in izgraditvi vlade po revoluciji. Na tej osnovi poziva vse delavce, da se zedinijo. Konferenca pozdravlja vse napore, ki naj dovedejo do edinstva proletariata. — Konferenca je pozdravila tudi znani »zedinjevalni« kongres strokovnih organizacij v Beogradu. To pa najbrže le na temelju poročila, ki ga je poslal Ž. Milojković.

r **Nova socialistična frakcija.** V Beogradu je ustanovil Života Milojković z nekaterimi svojimi prijatelji novo socialistično skupino »Ujedinjenje«. Njena naloga je delati na to, da se zedinijo vse proletarske razredne stranke v Jugoslaviji. To objavljamo zaenkrat le v informacijo, pobavili se bomo pa ob priliki že še natančnejše s to skupino.

r **Matteottijev proces.** Letošnje poletje bosta minili dve leti, kar je bil umorjen italijanski socialistični poslanec sodr. Matteotti. Natančno je znano, kdo ga je umoril, kdo je izdelal načrte za umor in kdo je dal pobudo zanj: Mussolini sam, morilci pa še niso kaznovani. Razen glavnih krivcev, ki danes nasilno in diktatorsko vladajo, so tudi vsi ostali glavni krivci, ko so bili nekaj časa formalno v preiskovalnem zaporu, že davno zopet svobodni. Kljub temu pa fašistovska vlada proces proti 4 neposrednim morilcem vedno zopet odlaga. One štiri može, ki so umor na višje povelje izvršili, bi Mussolini že žrtvoval, če bi šlo samo zanje. Proces bo pa zopet obudil spomin in zanimanje vsega sveta za razmere pod fašistovsko moralno popolnoma propalo strahovlado. Tega se Mussolini boji. — Proces sam bo, kadar bo, le spaka sodnega postopanja in posmeh pravici, o tem ni dvoma. Poročajo, da je Matteottijeva vdova izjavila, da ne bo nastopila pri procesu kot tožiteljica, ker ji fašistovsko sodišče ne more dati zadoščenja. S tem je izrekla fašizmu najučinkovitejšo nezaupnico in obsodbo, s katero se gotovo strinja ves kulturni svet, zlasti pa ves internacionalni proletariat.

r **Ne trpinčite kapitalističnih sorodnikov.** Še za živali imamo društva, ki pazijo, da se surovo trpinčenje odpravi — torej spada pač tudi trpinčenje kapitalističnih sorodnikov med surovosti. Surovo trpinčenje teh revčkov pa je, če jim umetno podaljšujete njih trpljenje. Že davno bi bili ti revčki mirno v gospodu zaspali, če bi jim brezbrižnost proletariata ne podaljševala njih trpljenja. »Za trajno tega nobeden ne vzdrži!«, je cvilil zadnjič eden, drugi je pa razlagal, da bi bil tudi on za poštenost, če bi proletariat ne bil tako nemaren v izvrševanju svojih dolžnosti. Itd., itd. Usmilite se njih trpljenja, vstopite v organizacije, izvršite progresivo, učite nevedne, pa bo kaj kmalu konec kapitalističnega izkoriščanja in proletariatovega suženjstva, obenem pa tudi žalostnega skakanja in cviljenja med obema frontama se vrtečih kapitalističnih sorodnikov.

r **Abstinentska sekcija.** Vsi sodrugi — abstinenti naj prijavijo svoj vstop v abstinentsko sekcijo Skupnega doma. Prijave naj pošljejo tajništvu JSDS, Ljubljana, pp. 168, lahko pa tudi na naslov sodr. dr. Fedorja Mikiča, Ljubljana, socialno-higijenski zavod. Dokler se sekcija ne konstituira, bo vodil njeno delo sodr. dr. Mikič.

r **Današnji podlistek** prinaša resne in resnične številke iz l. 1920. Poučite nezavedne, da so te zneske plačali pravzaprav oni, a plačali so jih nevede, ko so se hranili in oblačili predrago, da je stranka dobila agitacijska sredstva in da je bil njen »Naprej« velik. A za ta njihov denar so v stranki gospodarili posamezniki proti volji delavstva! To so bili indirektni davki! Ali ni boljše, da je stranka uvedla direkten progresivni davek? Premislite, kaj bi zdaj lahko stranka dosegla, če bi imela take letne dohodke! Ali ni neumno, če si bil voljan plačevati neprostovoljno, zdaj pa ne maraš, ko je prostovoljno, čeprav bi bilo zdaj treba 10krat manj in še za to veš, kam gre, dočim takrat nisi ničesar vedel! — Spomni se na Delavsko zbornico, ki zanjo plačuješ, ki pa ti niti volilne pravice niso dali, če nisi bil bolj prebrisan nego socialpatriotski advokat! Pa ima Delavska zbornica 3,000.000 Din letnega dohodka od delavcev, ki plačujejo, ker jim kar podjetnik odtrga! Kako vse drugače bi bilo, če bi bil proletariat bolj zaveden, če bi hitreje napredoval in se ne oziral vedno nazaj na egiptovske suženske lonce!...

r **Iz uredništva.** Dopisov dobimo vsak teden toliko, da ne morejo biti takoj vsi objavljeni, ker imamo premalo prostora. Oglašajo se celo iz krajev, iz katerih res že zelo dolgo ni bilo nobenega glasu v »Napreju«. To je eden izmed najjasnejših dokazov, da zavednost našega proletariata stalno raste. Poskrbite zato, da bo hitro rastlo tudi število naročnikov in da se bo list povečal! — **Sodrugu Fr. O.:** prejeli smo Tvoj članek, za to številko pa žal že prepozno. Pride prihodnjič!

Redilnost je merodajna, na cena! Ako primerjaš redilnost »Pekatet« z ono vodenih testenin, se prepričaš, da so »Pekatete«, ki so izdelane iz zdroba, jajc in mleka, najcenejše. Dobe se v zavojih po ½ kg.

KJE SE KUPI?
Le pri tvrdki
Josip Peteline
Ljubljana
blizu Prešernovega spomenika ob vodi.
Najboljši šivalni stroj za rodbinsko ali obrtno rabo, svetovno znanih znamk
Gritzner - Adler - Phönix.
Istotam nosamezne dele za stroje in kolesa, igle, olje, jermena, pnevmatika.
Pouk o vezenju na stroj brezplačen! — Večletna garancija! Na veliko! Na malo!

KOLINSKA
naša, prava, domača
CIKORIJA
je vrlo dobra!

Popravek dr. Ž. Topalovića.

Uredništvu lista »Naprej« v Ljubljani.

V štev. z dne 23. januarja 1926 ste objavili, da sem tudi jaz podpiral politiko sodelovanja socialistov v buržoazni vladi in sodelovanje z demokrati.

Prosim Vas, da to netočnost popravite, ker sem se jaz tedaj, ko se je taka politika vodila, boril odločno proti nji, pa sem mnenja tudi še danes, da bi poskus koalicijske politike dovedel do istih slabih rezultatov kakor leta 1921.

Prosim Vaše čitatelje, naj verujejo, da v socialističnih vrstah vseh nians na tako politiko danes absolutno nihče ne misli.

S spoštovanjem

Dr. Živko Topalović.

Veseli nas, da se čuti dr. Topalović užaljenega, ker ga je naš uvodnik 23. januarja imenoval v družbi ministerialistov in demokratarskih zaveznikov Antona Kristana in V. Korača. To bi bila res netočnost. A to netočnost člankar popravil s tem, da je pri Topalovićevem imenu v oklepajih opomnil, da je bil prej Topalović skrajni levičar. Naši čitatelji to itak vedo in so to kratko opombo gotovo razumeli tako, da se je Topalović šele pozneje pridružil ministerialistom in demokratarskim zaveznikom. Osebno dr. Topalović tudi obznanaške politike ni vodil, dokler je šlo le za obznano proti komunistom, a pridružil se je obznanašem pozneje in danes uživa skupno z njimi plodove, ki so jih dobili za obznanaško politiko. V članku so ti plodovi našteti: ministrski stolčki, Belje, tiskarne, Delavski domovi, bolniške blagajne, Delavske zbornice itd. Zdi se nam, da razen prvih dveh vsi ti plodovi niso daleč od Topalovićevega naročja; vsi pa zelo daleč od delavstva. Kajti če Topalović tekrat ni bil za obznano, ko je bil levičar, je pa zanjo zdaj, ko je desničar. Mi trdimo, da je volilni red za Del. zbornice obznana in nič drugega. Za ta volilni red ni odgovoren samo tajnik naše zbornice Uratnik, ampak tudi generalni tajnik vseh Del. zbornic v SHS dr. Topalović, ki ima kot tak 150% Uratnikove plače. Zelo ljubo bi nam bilo, če bi se poskusil dr. Topalović tega očitka otresti, če bi s primerno odločnostjo ta volilni red obsodil in povedal, kdo je kriv, da je tak. Mi pravimo, da so krivi demokratarji in vsi njih zavezniki iz l. 1019—1921 in tudi njih zavezniki iz l. 1922 do 1926! Da neodvisni niso smeli kandidirati v Del. zbornico, tega niso zakrivili obznanaši iz leta 1921, ampak obznanaši iz l. 1925! Na ta način bi se dalo še zelo, zelo mnogo pisati, pa pustimo to za poznejšo debato, ko bo dr. Topalović še bolj jasno videl, da » vsak poskus koalicijske politike« vodi k enako slabim rezultatom. Dokler bo dr. Topalović koaliran z dr. Korunom proti naši stranki, z Ant. Kristanom proti našim zadrugam, s Fil. Uratnikom proti našim strokovnim organizacijam, z vsemi skupaj pa proti slovenskemu delavstvu in delavstvu sploh, dokler bo tako, ne bodo čitatelji »Napreja« verjeli, da na tako politiko nihče izmed vseh socialističnih vrst vseh nians ne misli, ampak bodo počakali s svojo vero do takrat, ko se besede izpremenijo v dejanja. Veseli nas pa, da se dr. Topalović sploh spušča v debato, kajti v tem priznava načelo demokracije, ki ga slovenski »socialisti« v zvezi z demokratarji v prah teptajo, ker se spoznanja bojijo.

OSTANKE
za **smešno** nizko ceno,
vse ZIMSKO BLAGO
pa globoko **pod** lastno ceno
prodaja
TEKSTILBAZAR
LJUBLJANA, Krekov trg št. 10
prvo nadstropje in pritličje, nasproti Mestnega doma.

Iz stranke.

s **Vabilo na občni zbor krajevnih organizacij JSDS in KDZ za Celje mesto in Celje okolico,** ki bo v nedeljo, 7. februarja 1926 ob 9. dopoldne v hotelu pri Kroni (dvorišče). Dnevni red: 1. situacijsko poročilo; 2. poročilo odborov; 3. volitve novega odbora; 4. razno.

TISKOVNI SKLAD.

Zadnji izkaz dne 29. II. 1926	Din	6502.65
Franc Rojnik, Hrastnik	Din	10.—
Ivan Prodner, Hrastnik	Din	5.—
Fr. Gačnik, Hrastnik	Din	1.50
Spokorjenec Sedej v Ljubljani	Din	3.25
Namesto 1 litra, ko ga je imel že dovolj	Din	10.—
Josip Domajnko, Sv. Lovrenc na Pohorju	Din	2.—
Leopold Vesjak, Sv. Lovrenc na Pohorju	Din	2.—
Ivan Kopp, Sv. Lovrenc na Pohorju	Din	1.—
Jakob Dolničar, Brezovica	Din	4.—
Vincenc Vuhner, Črna	Din	1.—
Kristina Vuhnerjeva, Črna	Din	1.—
Skupaj	Din	6543.40

ZAVAROVANCI.

V smislu objave v »Socialističnem koledarju za l. 1926« na str. 59.

78. Simon Ižep, (92), rudar, Podpece, Mežica 250 Din. 79. Avgust Kregar, (89) čevljar, Moste N. Sl. sekc. 2000 Din. 80. Ivan Dolničar, (95) tapetnik, Moste, N. 1000 Din. — **Iz Hrastnika:** 81. Alojz Kastelic, (905) rudar 250 Din. 82. Ivan Smolič, (97) rudar 250 Din. 83. Vinko Felle, (901) rudar 250 Din. 84. Ivan Špan, (70) rudar N. sekc. 1750 Din. 85. Baldomir Blanc, (903) rudar, N. 1000 Din. 86. Štefan Topeh, (902) rudar 250 Din. 87. Avgust Zupanc, (902) rudar 250 Din. 88. Fric Felicijan, (908) rudar 250 Din. 89. Emil Pevc, (902) rudar 250 Din. 90. Ernest Pevc, (88) rudar 250 Din. 91. Franc Plahuta, (85) rudar Lg. sekc. 1250 Din. 92. Franc Kovač, (96) rudar 250 Din. 93. Jože Kovač, (99) rudar 250 Din. 94. Jernej Toman, (905) rudar 250 Din. 95. Ivan Ostrovršnik, (902) rudar 250 Din. 96. Franc Pajer, (904) rudar 250 Din. 97. Alojz Pršek, (81) rudar 250 Din. 98. Ivan Černe, (91) rudar 250 Din. 99. Ivan Domšek, (88) rudar, N. sekc. Sl. 2000 Din. 100. Adolf Fuka, (94) rudar 250 Din. 101. Andrej Verbink, (879), rudar 250 Din. 102. Alojz Podlogar, (92) trg. pom. N. 1000 Din. 103. Andrej Verbink, (904) rudar 250 Din. 104. Franc Podlogar, (99), rud. paznik 250 Din. 105. Franc Laznik, (901), rudar 250 Din. 106. Ivan Safran, (77), rudar 250 Din. 107. Franc Rojnik, (84) rudar N. Sl. sekc. 2000 Din. 108. Jože Tovornik, (85) rudar, N. 1000 Din. 109. Franc Horjak, (99) rudar 250 Din. 110. Ivan Zupanc, (84) rudar 250 Din. 111. Jakob Kirn, (78) rudar 250 Din. 112. Josip Smolič, (910) rudar 250 Din. 113. Martin Zalezina, (79) rudar, N. 1000 Din. 114. Kristjan Nahtigal, (94) rudar 250 Din. 115. Ivan Kamplet, (73) rudar 250 Din. 116. Anton Dremelj, (908) rudar 250 Din. 117. Anton Javornik, (98) rudar 250 Din. 118. Ivan Vertačnik, (902) rudar 250 Din. 119. Franc Höferl, (904) rudar 250 Din. 120. Alojz Sotlar, (96) rudar, Lg. 500 Din. 121. Karl Šinkovc, (95) rudar 250 Din. 122. Anton Planec, (905) rudar 250 Din. 123. Ivan Slokar, (83) rudar 250 Din. 124. Miha Golavšek, (94) rudar 250 Din. 125. Alojz Knez, (900) rudar 250 Din. 126. Franc Majerič, (899) rudar 250 Din. 127. Alfonz Stradar, (93) rudar 250 Din. 128. Jože Lednik, (869) rudar 250 Din.

Dopisi.

JESENICE. V nedeljo, 17. t. m. je priredila podružnica SMRJ volilni shod, na katerem je Štukelj dokazoval, kako potrebno je, skakati sem in tja, ker sicer baje ni rešitve za proletariat. V obrambo je navedel iz »Komunističnega manifesta« na strani 17. točka II. drugi in peti odstavek. Če razume Štukelj omenjene odstavke tako, da z njimi opravičuje svojo kapitulacijo pred socialpatrioti, je to stvar njegovega okusa, toda delavci se bodo vendar le vprašali, čemu ste l. 1920. stranko razbili? Ali je bilo morda to v interesu celokupnega proletariata: zdaj razbiti, drugič zopet združevati? Da delavstvo zgublja vero v organizacijo, je potem razumljivo. Sicer pa je večji del svojega govora posvetil »Naprejevcem« in s. Bernotu. N. pr.: da smo izdajalci delavstva, ker nismo padli na kolena pred SPJ kakor on. Jeram mu je precej dobro sekundiral, malo je manjkalo, pa bi bil Štuklja objel, grozil je pa s. Žnidarju, da se mu lahko zgodi, da ga vrže ven, pozival je člane »Svobode«, naj obračunajo s sodr. Lagojem, vse zato, ker pred njim ne kapitulira; grozil je na zaupniškem sestanku, da bo z onimi sodrugi, ki bi prišli s separatno listo, obračunal, če ne prej, tudi čez dve leti. No Jeram, najboljše je, da takoj, kajti čez dve leti boš Ti najbrže zopet barvo menjal, in ni gotovo, kako bo potem. Napoti Ti je tudi podpis s. Noča na kandidatni listi, praviš, da najbrže ni vedel, kaj je podpisal. Nam do sedaj še ni znano, da bi bil s. Noč kdaj kaj podpisal, ne da bi vedel, kaj podpiše in Jeram je zadnji, ki bi iz te strani smel na koga metati blato. Sicer pa čemu se razburjate, saj je Štukelj prepričan, da ne dobimo niti enega mandata, torej dobite mandate vi, mi pa kolikor bomo dobili glasov, bomo vedeli, da so to glasovi res enotne organizacije, enotnega duha, vi pa vašo zmes že sedaj imenujete »ričet«. — Za enkrat bo dovolj, vedi Jeram, da so se še celo nekateri Tvoji pristaši zgražali nad Teboj in Tvojo demagogijo. — Prihodnjič še nekoliko o volitvah. — T.

Op. uredn. Gosp. Štuklja prosimo, da svoje jeseniško razlaganje »Komunističnega manifesta« v tisku obrazloži, potem si bomo dovolili odgovoriti mu. Besede, ki jih je na Jesenicah govoril, so za naše navadne možgane premalo jasne. Tudi bi jih g. Štukelj še lahko utajil. Naj piše — »Delavska Politika« ima dovolj prostora, preveč prostora! Zlasti takih razlag ji zelo manjka! Tega ne pravimo le mi, ampak tudi kristanovci sami pogrešajo programatičnih razprav in debat. — G. Štukelj očita s. Klemenčiču, da je bil že v več strankah, zase pa pravi, da je skakal v soglasju z vsebino Komunističnega manifesta. Naj razloži to dvojno mero! Zakaj je pri s. Klemenčiču greh tisto, kar je pri g. Štuklju prav? Mar zato, ker je s. K. svoje ravnanje javno obrazložil in to tako, da mu ni mogel nihče oporekati, dočim je g. Štukelj kar tajno za hrbtom delavstva začel delati s kristanovci? Ali mar zato, ker je s. K. član stranke, ki skakaštvo onemogočuje (§ 6. pravilnika) dočim je g. Štukelj član zelene mize, pri kateri je človek lahko poslanec, župan, akcijski odbornik itd. takoj po vstopu? Kristanovci niti stranka niste! Vi ste le začana združitev posameznih voditeljev najrazličnejših struj, bili ste radi pomanjkanja ovčic prisiljeni se združiti in zdaj hočete tem ovčicam dopovedati, da so tudi združene — vse to pa zato, da bi te ovčice dajale več mleka in volne. Niti enega nimate med seboj, ki bi delal ne da bi imel korito! Zlasti pa nimate moža s Klemenčičevimi zmožnostmi, da bi vam delal brez mandata! Razložite to, g. Štukelj, razložite to vsej javnosti, ne le Jeseničanom. Razložite nam zlasti, zakaj se kristanovci tako bojite § 6., ki ne pomeni nič drugega ko programatično in organizacijsko zvestobo!!

GORJE PRI BLEDU. Tukajšnja krajevna organizacija JSDS je sklicala v nedeljo 24. januarja t. l. v restavraciji »Vintgar« volilni shod za volitve v Delavsko zbornico. Ker pa so bile volitve pod pritiskom od zgoraj že po večini završene, se je dnevni red spremenil v splošno debato, katero je otvoril sodr. predsednik Prešeren, nato pa podal besedo sodr. Thalerju z Jesenic. Navzočim je sodr. Tahler v kratkih besedah pojasnil delo in razliko raznih kapitalističnih in njim sorodnih strank, nato pa razložil pomen pravega socialističnega dela v občini in državi, kakor si ga zamišlja in udejstvuje Jugoslovanska socialnodemokratična stranka. Na razna očitanja o delu Kristanovih »socialistov« in njihove politike v splošnem ter nekaterih taktičnih hlapcev (Martin Jakopič), ki so v gorjanski občini ugonobili vsako pravo socialistično delovanje, smo zbranim pojasnili, da to niso več oni socialisti, ki so bili nekdaj, ampak le frazerji, ki nočejo poznati javne kontrole in progresije, torej niso borci za pravo socialistično idejo. Na shodu je bilo tudi nekaj nasprotno mislečih, n. pr. samost. demokrati in en pristaš Pucljeve stranke. Ko so uvideli, da smo se zbrali na shodu le trpini-proletarci, ki se hočemo skupno na temelju socialističnih duhovnih virov in napredujočega razvoja kot razredni borci postaviti v borbo proti kapitalizmu, so vsi soglasno pritrjevali ter enodušno odobravali govornikova izvajanja, ozlovoljeni so pa bili nad klerikalci in drugimi kapitalističnimi strujami, ki vodijo koristolovsko politiko med trpečim delavstvom. Pri zaključku debate smo ugotovili, da smo si v marsičem že popolnoma edini, zato kličemo vsem tukajšnjim delavcem: Strnite se v naše vrste, odzovite se našemu pozivu, da se na temelju prave socialistične ideje skupno, kot bratje internacionalne proletarske socialne demokracije z zavednostjo postavimo v borbo proti kapitalizmu ter v obrambo naših interesov. Prilike in možnosti imamo dovolj! Zato pa se kot bratje med brati skupno oklenimo naše Jugoslovanske socialno demokratične stranke, razširjajmo njen tisk, da bomo kot organizirana masa potom svojih organizacij in našega razuma dobili politično moč v občini in državi, kajti rešitev nas proletarcev je delo nas samih! Zmaga bo na naši strani! — **Zavedni sodrugi iz gorjanske doline.**

ČRNOMELJ. Tudi nas je obiskal Makuc, ko je agitiral za kristanovce za volitve v Delavsko zbornico. Uspeha pa ni imel, kajti delavcem je postal njegov mirni govor precej sumljiv. Makuc je povedal, da je Kristan tudi pri »združenih«, samo »bolj zadaj« in da je, Kristan namreč, sicer prav dober gospodarski tehnik. Odgovor je dobil, da je to že mogoče, ker je več delavskega denarja pretehtal kakor Makuc. Njemu sem dal pred letom na shodu v Črnomlju 30 Din za »Del. km. list«, tudi nekaj drugih delavcev, lista pa nisem dobil. Makuc mi je odgovoril, da je oddal denar v upravništvu, kar je pač lahko mogoče — ali vendar mora tako ravnanje z naročnino upropastiti stranko, ki list izdaja. —

Listek je zelo lakoničen. Niti datumov nima, kakor jih tudi v »Sloginih« knjigah ni, ali pa so vsi dohodki došli 25. maja in 1. oktobra 1920, druge dni tega leta pa ni došlo nič. Tudi ni nikjer napisano, zakaj je bilo dano, pri branilnih vlogah niti imena ni zraven. Duhaj! Če pride do razprave, bo g. Ant. Kristan zopet razlagal, da je bila takrat (l. 1920!) stranka enotna in močna in da so bili zato njeni poslanci in ministri požrtvovalni in da so tudi drugi sodrugi zbrali lepe vsote. No — mi vemo, da bi ti požrtvovalni sodrugi prav gotovo ne žrtvovali skrivaj, ampak bi dovolili, da se vsaj v knjigah napiše njih ime, če že ne marajo javno biti imenovani.

Tudi podjetja in zadruge so dale lepe vsote in prav čudno se zdi, da so jih dale še celo brez spremnega pisma. Tudi ta požrtvovalnost se nam zdi zelo čudna — čemu taka skromnost? Priznati pa moramo, da so tudi ta podjetja in zadruge v svoji skromnosti skrajno dosledne. Kakor poslanci in ministri, tako tudi te niso hotele niti ficka več prispevati, ko je začela stranka na temelju kongresovih sklepov z novembra 1920 voditi svoje račune točno in čimdalje bolj javno, ko je sklenila progresivni davek in ga začela tudi pri poslancih izterjevati. Niti ficka niso dali več, najbrž edinole iz skromnosti, ker niso hoteli, da bi bodočnost poznala njih zlato srce.

ŽITKA
je najboljša žitna kava!

Večino glasovnic, ki so bile njemu obljubljene, so dobili klerikalci. V tovarni »Dolenjsko« d. d. je prevzel glasovnice kovač Novak, da jih razdeli med delavstvo. Ker je pa Novak večkrat zašel v gostilno g. Matije Skubica, kjer imajo klerikalci svoj dom, so ga tam tako zmešali, da jim je dal menda okoli 120 kuvert in glasovnic, ne da bi jih bili delavci sploh videli in podpisali. Zdaj zahtevajo delavci kuverte nazaj, a jih od nikogar ne dobe. — Pri rudniku »Belokrajina« v Črnomlju so na dan pred razdelitvijo kuvert poinvedovali, kateri listi so posamezni rudarji in profesionisti naklonjeni, da so znali, komu kuverte izročiti. Dobil jih je v razdelitev Jože Dvojmoč (rudarji v Trbovljah in Kočevju ga najbrže poznate). Bil je pri nas par dni za paznika, zato je vzdignil roke in se dal prebarbati iz rdečega na belo. Plačo so začeli 30. I. izplačevati eno uro prej kakor po navadi, da so lahko vsakega posebej ostrigli. V vseh kuvertah so bili namreč še kristanovski glasovalni listki. Vsakemu posebej je Dvojmoč dal svinčnik, češ, podpiši. Nekateri so zahtevali kuverte, pa jih niso dobili, so morali kar tam podpisati. Ko smo prišli profesionisti po plačo, smo kuverte zahtevali, da jih sami podpišemo. Nam jih je dal. Nato so zahtevali tudi drugi kuverte nazaj, a jih niso dobili, Dvojmoč je brž izginil v jamo. Danes je 3. februarja, pa jih še vedno niso dobili. — Anton Pezdirc, kovač.

CELJE. Goljufije in sleparije pri volitvah v Delavsko zbornico nam dokazuje tudi sledeči slučaj v Celju. Dne 23. januarja se je zglasil zaupnik cestarjev okrajnega zastopa v Celju v pisarni okrajnega zastopa, da bi sprejel volilne kuverte, da bi jih 30. januarja ob izplačilu mezd cestarjem razdelil. Ali čuda: kuvert v pisarni še ni bilo, dasi bi jih moralo 24 cestarjev in še nekaj drugih delavcev dobiti. Šel je torej s. Jernej Koštomaj, cestar, v tukajšnjo poslovalnico, da naj ona pošlje na okrajni zastop kuverte in glasovnice. Neki uradnik je na to odgovoril, da mora priti vsak sam ponje, sodr. Koštomaj je pa izjavil, da je 24 cestarjev, da se jim morajo dostaviti kuverte v pisarno podjetja, da se jim bodo 1. v mesecu razdelile, ker cestarji so po več ur oddaljeni in pridejo v Celje večinoma zadnjega po plačo. Uradnik je odgovoril, da ga to nič ne briga, da mora vsak sam priti po glasovnice in kuverte, pa konec. Tako je potekel čas za dostavo. Ob zaključku izdaje volilnih kuvert se je sodr. Koštomaj pritožil, in dal na zapisnik, da naj se intervenira pri poslovalnici, ker pa je bila ravno zaključna seja tuk. vol. odbora, je na seji vprašal član s. Vrečer, zakaj se niso kuverte dostavile okrajnemu zastopu. G. Šmigovc, ki je odgovoren volilnemu odboru, se je odrezal, da se je volilni imenik zmešal med druge in da ga niso našli, da bi dostavili, trdil je, da niso vedeli, kam dostaviti ter komu bi dostavili. Čudno je to, da se ta gospoda tako zmeša ravno ob volitvah. Naj bi vprašali nas, kam naj bi se dostavile, mi bi jim povedali: tja, odkoder dobivate denar za prispevke. Gospodu Šmigovcu je znano, da je volilni odbor sklenil, da se bodo v vsa podjetja, ki imajo zaposlenih nad 20 delavcev, glasovnice dostavile. Tako se glasi namreč razglas, ki je nalepljen na poslovalnici. Okrajni zastop se nahaja v isti ulici kakor poslovalnica. Čudno je tudi to, da sta cestarja Koštomaj in Čander vendar dobila iz istega zgubljenega ali zmešanega volilnega imenika svoje glasovnice! Imamo radi tega utis, da ni zmešan samo volilni imenik, ampak so zmešani tudi socialpatrioti, ker bo razrednozavedni proletariat z njimi obračunal. Gospoda Šmigovca že sicer dalje časa opazujemo, on je upravitelj tukajšnje ekspoziture OUZD, bil je član SPJ v Celju, sedaj pa ne vemo, h kateri grupi pripada. Vemo sicer, da so tudi drugi uradniki pri SPJ, le eden je baje orjunaš, vendar smo imeli g. Šmigovca za najbolj objektivnega uradnika. Žal nam je, da smo se tudi v njem prevarali. Nikoli še nismo povedali, da on sploh ne spada v delavski zavod, ker je veleposestnik na Ponikvi. Na svojem posestvu zaposluje hlapce in dekle za nizke plače, ni mu pa prav nič nerodno vleči razmeroma lepo plačo od delavcev. Zato bo odslej naprej naša parola: ven s takimi iz bolniških blagajn! Volilni odbor pa ponižno vprašamo, če je pripravljen take mahinacije na pravi način odpraviti. Ali ne najdejo gospodje na tem nič protizakonitega? Če glavni volilni odbor takih in sličnih sleparij ne mara popraviti, tedaj je najbolje, da se volitve razveljavijo, vsi sedanji volilni odbori pa razženejo, ostanejo naj samo oni člani, ki so res za pravice delavstva. Valentin Lebič.

CELJE. Grd boj nekaterih hišnih posestnikov proti najemnikom, ki so pristasi naše stranke. — Izpred sodišča. V času, ko je bil s. Al. Leskošek v Celju aretiran in zaprt »radi razpečavanja Komunističnega manifesta«, so se pojavili razni obrekovalci, ki so širili najrazličnejše vesti o njem in njegovi ženi in ga blatili na najbolj ostuden način. Eni so govorili, da je v Zagrebu poneveril 40.000 Din, drugi zopet, da sprejema njegova žena moške obiske, tretji, da je hujskač. Prave krivce je bilo težko najti, ker je bila obrekovalna kampanja dobro organizirana. Hišnemu posestniku g. F. Dečmanu, mesarju na Glavnem trgu v Celju, je bil s. Leskošek že dalje časa trn v peti, ker ni hotel (ni mogel) stanovanja izprazniti, ko je to od njega zahteval. S. Leskošek je rekel hišnemu posestniku, da naj sodnijsko odpove stanovanje, da bo mogel dobiti od stanovanjske oblasti drugo stanovanje nakazano. Tega pa prvotno g. Dečman ni storil, temveč je začel s. Leskoška policijsko zasledovati. Tako je hotel začetkom oktobra odgnati Leskoškovo podnajemnico s policijo, češ, da sprejema moške obiske, ker jo je prišel njen mož obiskat. Pošteno ime ji je ogrdila hišnica g. Dečmana. Ker je s. Leskošek proti temu protestiral, je g. Dečman ogrožal s. Leskoška v stanovanju tako, da je bil primoran zaprositi za policijsko asistenco. Kmalu na to je g. Dečman govoril v Narodnem domu spričo navzočih ljudi, da je s. Leskošek hujskač in druge nečastne stvari. Bahal se je, da ga bo iz stanovanja vrgel, ker potrebuje stanovanje zase. Vse to je bilo pred senzacionalno Leskoškovo aretacijo, kar da upravičeno sumiti, da je bila aretacija **v zvezi z odpovedjo stanovanja**, kajti po zakonu bi moral g. Dečman **stanovanje odpovedati gospodarsko najmočnejši stranki v hiši, kar pa s. Leskošek ni.** S. Leskošek ni tožil krutega hišnega posestnika, ker bi dal s tem povod g. Dečmanu kot hišnemu posestniku, da toži radi razžalenja in bi v tem slučaju po določilih novega stanov. zakona moral na ljubo hišnemu posestniku v 14 dneh stanovanje izprazniti. Bil je torej izpostavljen najrazličnejšim nakanam hišnega posestnika, čeprav je on najbolj mirna stranka in nikomur nič žalega ne stori. Njegova napaka je le to, da je socialni demokrat in abstinent ter zagovornik delavnega ljudstva. 27. oktobra 1925 je dobil **s. Leskošek poziv za razpravo na stanov. sodišču** za 29. oktobra 1925. Obravnava je bila sklicana ob 20. uri zvečer, a Leskošek je bil tistega kritičnega dne ob pol 13. aretiran na povelje preiskovalnega sodnika dr. Božiča. Aretacijo je odredil po svojih organih g. dr. Senekovič, član stanov. sodišča in policijski komisar v Celju. Značilno je, da je ravno tisti večer prisostvoval seji stanov. razsodišča isti g. dr. Senekovič, kjer je izjavil, da Leskoškove aretacije ni dr. Božič sam kriv, temveč so bili skupaj policisti in sodniki; tudi on je bil zraven. Hišni posestnik g. Dečman in njegov zastopnik dr. Laznik (demokrat), sta z nasmeškom gledala žrtev, ko je prišla tudi na sejo v spremstvu bajoneta (jetniškega paznika). Razumljivo je, da pod takimi okolščinami ni vladala pri Leskošku prosta volja, ker je bil na temelju raznih denuncijacij protizakonito aretiran in pahnjen v preiskovalni zapor. Saj se je izkazala njegova popolna nekrivda. Po avstrijskem paragrafu iz leta 1867. je bil končno obsojen na 50 Din globe, ker ni shoda prijavil. To dokazuje dovolj jasno, da ni bilo zakonitega razloga za zapor, ampak da je pravi vzrok v tem, da skušajo s. Leskoška uničiti njegovi nasprotniki z vsemi sredstvi. Tudi ko je bil s. Leskošek v preiskovalnem zaporu, so nastopali razni obrekovalci proti njemu. Najbolj se je odlikovala neka Elizabeta Hribernik, hišnica pri g. Dečmanu in njena hči Apolonija Čermak, kateri je Leskošek tožil pri okrajnem sodišču radi razžaljenja časti. Na obravnavi, ki jo je vodil sodnik dr. Lenart, se je izkazalo, da so se obrekovalci zbirali v hiši g. Dečmana pri vinotoču. Hišnica Hribernikova je pričo Avgusta Piha klicala v stanovanje, da mu je razlagala, da je Leskošek zaprt, ker je poneveril v Zagrebu 40.000 Din. Priča Liparjeva je izpovedala, da ji je Apolonija Čermakova pripovedovala sredi novembra, da je s. Leskošek zaprt, ker je zapravil 40.000 Din delavskega denarja. Apolonija Čermakova je svoje dejanje tajila, njena mati se je pa sodišča tako ustrašila, da niti na obravnavo ni prišla, zastopal jo je dr. Laznik, ki je zastopal pri stanov. sodišču g. Dečmana proti s. Leskošku. Obe obtoženki sta bili obsojeni vsaka na 25 Din denarne globe, ker še nista bili predkaznovani. G. Dečman se pa veseli, da bo s. Leskošek propadel in izpraznil stanovanje. Iz zanesljivih virov se sliši, da prodaja hišo. Pred stanovanjskim sodiščem je pa trdil, da potrebuje Leskoškovo stanovanje zase, v resnici pa potrebuje za kupca. Radovedni smo, kaj poreče stanovanjsko sodišče k temu?

ZABUKOVCA. 15. I. so pri nas delili kuverte za volitve v Del. zbornico. Pri pobiranju se je odlikoval z nasiljem kristanovec Fr. Košak s svojimi naprošenci. Bil je tako nasilen, da se vsi zgražajo. Videli smo, kako so leteli 4 kristanovci za nekim delavcem, ki jim ni hotel dati kuverte. Drugi dan, ko se je vsem povedalo, da je tako početje nezakonito, je večje število volilcev zahtevalo kuverte nazaj, toda Košak se je le smejal, češ, zakaj ste jih nam pa dali! On pravi, da so vsi »bimbeki«, ki so jim kuverte oddali — in to je, žal, resnica. Košak se hvali, da je v Zabukovci nabral 260 kuvert. Toda moral se bo v kratkem zagovarjati pred drž. pravdnikom, ker na zahtevo prizadetih rudarjev in na ponovni opomin ni hotel vrniti kuvert. — Ker vsi še ne poznate Košaka, oglejmo si ga. Pred par leti je bil zaposlen v Trbovljah in je tam pristopil k neodvisnim, ki so ga izvolili za zaupnika in bolniškega kontrolorja. Marsikateri bolnik ga bo še imel v spominu. Moral je potem odditi v Liboje, ker so v Trbovljah spoznali, da je skrivaj paktiral s socialpatrioti. V Libojah je hotel biti takoj povsod funkcionar, pa je moral oditi, ne da bi bil preganjan. Sedaj je s svojim nasilstvom tudi pri nas odigral svojo ulogo. Vprašati moramo rudarski odsek v Sarajevu, zakaj je vsaka agitacija v čakalnici Košaku dovoljena, nam drugim pa strogo prepovedana. Prihodnjič pa še kaj več. — **Volilec.**

VELENJE. Kriza v premogovni industriji in drugo. Od prevrata sem vedno čujemo tarnanje, da je kriza, čeprav v Jugoslaviji je še treba uvažati iz drugih držav. Trboveljska družba tarna, čeprav nam je znano, da dela z lepimi milijonskimi dobički. Državni rudnik v Velenju je delal od prevrata zmiraj z izgubo in ni našel odjemalcev za premog, tako da smo morali praznovati. Sredi leta 1922 je prišel k nam g. Cihelka, ki je premogovnik takoj izpremenil: zgube v dobiček in vlaki so komaj odvažali, šlo je, da je bilo veselje, brezposelni delavci so zopet dobili delo. Ta pa nekim gospodom menda ni bilo po volji, zato tudi ni predolgo to trajalo; približno dve leti, pa so inž. Cihelko takoj premestili in s tem je prišel zopet čas za praznovanje in premogovnik v slab finančni položaj. Kaj je temu krivo? V prvi vrsti brezbrižnost delavcev samih, v drugi vrsti vsi zapeljivci od različnih »ujedinjenih strokovnih organizacij«, ki so govorili eno, delali pa drugo; v tretji vrsti pa klerikalci, ki so ljudstvu pred volitvami obetali nebesa, prinesli mu pa pekel. Pred volitvami v Delavsko zbornico so v Beogradu kar »rešili« velenjske rudarje, zdaj bo pa zopet ostalo vse, kakor je bilo. To, mislimo, je bilo tudi Delavski zbornici znano, pa se tudi ni zganila. Pa zakaj bi tudi? Saj delavstvo je — neumno — pravijo gospodje. Pri volitvah v Delavsko zbornico so se našli zaupniki, ki so delavstvo ogoljufali za glasove v korist klerikalcem in socialpatriotom in smo videli tudi zaupnike, ki še povrh kritizirajo Delavsko zbornico, ki so goljufali delavce za glasove v korist tistega kapitalističnega sorodstva, ki je imelo to Delavsko zbornico že tudi doslej v rokah. Izmed 600 delavcev je bilo le okoli 300 takih, ki se niso dali oslepariti za glasove. Dokaz je to, da zavednost raste. — Še nekaj o starostnem zavarovanju. Nova pravila so izpremenjena, ponekod še precej dobro, zato pa drugod toliko slabše. Slabo je treba objaviti, ker še ima glavna skupščina možnost popraviti, če se bo zavedala svoje dolžnosti in ši ji bo pariteta dovolila. Slabo je to, da so kategorije. Mi mislimo, da je starostno zavarovanje samo zato tukaj, da bi bil človek za starost preskrbljen. Za to mu je potrebno, da dobi toliko, kolikor za življenje potrebuje, po kategorijah pa je tako: v I. kat. 1000 Din, v IV. kat. 500 Din. Ali potrebuje eden polovico več ko drugi? Stare upokojence gospodje sploh nečejo priznati za enakopravne novim, od teh namreč ni več dobička pričakovati, zato naj prvi prihranijo za druge. Tako bi podjetniki radi. Odvisno je zaenkrat veliko od glavne skupščine in pa od rudarske oblasti, ali bo ona zastopala upravičene zahteve rudarjev ali ne. Ministrstvo, pa se menda ne bo hotelo blamirati, če je prej priznalo v pravilniku 30 in 55 let, da bi zdaj to podaljšalo. Gospodje podjetniki naj si kar odsvojega visokega dobička nekaj pritrgajo, pa bo denarja dosti. Državna podjetja pa, ko delajo z izgubo, naj drugo gospodarstvo uvedejo, pa bo tudi šlo; dokaz zgoraj. Delavstvo pa, kadar boš zadosti zavedno, si boš samo ustvarilo brez podjetnikov boljše starostno zavarovanje! — Andrej Martinšek.

Kar je že dedom in roditeljem pomagalo, to bo pomagalo tudi Vam! Elsa flujd, da, samo »Elsaflujd«! To že skozi 72 let priljubljeno domače sredstvo s svojo mnogokratno uporabo odznotraj in odzunaj kot ublažitelj bolečin! Umivanje in drgnenje z Elsaflujdom krepi Vaše telo, stori Vas kljubovati prehlajenju in Vam pripravlja užitek. En sam poiskus je spreobrnil mnoge, ki niso hoteli verovati in jih privedel, da iz hvaležnosti še dalje priporočajo Fellerjev »Elsaflujd«. Tudi Vi boste storili isto, ako naročite za preizkus 6 dvojnatih ali 2 veliki špecialni steklenici za 63 Din- ali da Vam pride še ceneje: 12 dvojnatih ali 4 velike specialne steklenice za 99 Din pri lekarnarju Eugenu V. Fellerju v Stubici Donji, Elsatrg 252, Hrvatska. — Posamezne steklenice po specialno znižani ceni 9 Din, se dobe v vseh lekarnah in sorodnih trgovinah.

Od časa do časa zmagujejo delavci, toda le mimogrede. Pravi sad njih bojev ni neposredni uspeh, temveč napredujoča združitev delavcev. - Karl Marks.

5. II. 1926. — 2400.

Galanterija! ter modno blago, pletenine, nogavice, sukanec, vezenine, gumbe modne biserne in druge, palice, nahrbtnike, nože, jedilno orodje, škarje itd. se dobi **najugodneje** pri

Josip Petelinc

Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika

Na veliko! ob vodi. **Na malo!**

Važno vprašanje

pri sedanjem nezanesljivem vremenu je zaščita telesa od škodljivih posledic nazebe. Že pri najmanjih bolečinah v udih, glavi ali križu, pri znakih nahoda se ne sme lahkomišljeno čakati, temveč treba poskušati takoj ono bolečine olajšujoče sredstvo, katero so radi in raznovrstno uporabljali že naši roditelji in dedje, posebno pri revmatičnih bolečinah. To že celih 27 let priljubljeno domače sredstvo in kosmetikum je Fellerjev blagodišeči »Elsafluid«. Drgnenje in umivanje z Elsafluidom lajša bolečine, krepi in osvežuje mišice in živce, stori nas neobčutljivim proti mrzlemu zraku. Odznotraj in odzunaj mnogo močnejši in izdatnejši kot francosko žganje. 6 dvojnatih ali 2 veliki specialni steklenici za 63.— Din; 12 dvojnatih ali 4 velike specijalne steklenice 99.— Din; 36 dvojnatih ali 12 velikih specijalnih steklenic za 250.— Din, že obenem z zabojem in poštnino razpošilja po povzetju lekarnar Eugen V. Feller v Stubici Donjoj, Elsatrg 252, Hrvatska. — Posamezne teklenice »Elsafluida« pa po reduciranj ceni 9 Din se dobe v vseh lekarnah in sorodnih trgovinah.

Kadar pridete v Celje in predno nakupite manufakturno blago moške in ženske izgotovljene obleke, plašče, suknje, odeje, srajce, si oglejte velikansko zalogo blaga in izdelkov

„PRI AMERIKANCU" - Glavni trg - pri farni cerkvi.

Tam se prodaja najceneje, ker ima lastno tovarno

Obleka moška štofasta od Din 350·— naprej. SPECIALITETA: Moška obleka, po meri narejena, zajamčeno pristna volna samo Din 550·—. Cajgaste moške hlače, močne od Din 45·— naprej.

Barhant, flanela in vse drugo blago po najnižji ceni.

Velikanska izbira moških in ženskih štofov.

Oglejte si

„Pri Amerikancu", Celje, Glavni trg 10 (pri farni cerkvi).

Ako hočete

prihraniti denar pri nakupu špecerijskih potrebščin, kupujte le v trgovini

Anton Močnik

Celje, Glavni trg št. 8

Velika izbira najboljšega blaga. Cene najnižje.

ŠTAMPILJE T. RABIČ Ljubljana KOLODVORSKA UL. 26

Razširjajte in oglašajte v edinem proletarskem listu v „Napreju!"

Tvornica dežnikov in solnčnikov

L. MIKUŠ, LJUBLJANA

Mestni trg štev 15

priporoča svojo bogato zalogo dežnikov v kakršnikoli velikosti po najnižji ceni.

UČITELJSKA TISKARNA

Ljubljana — Frančiškanska ulica štev. 6

registrovana zadruga z omejeno zavezo,

Tiskovine

za šole, župnišča in urade, najmodernejše plakate in vabila za veselice, letne naklijučke. Najmodernejša uredba za tiskanje časopisov, knjig, brošur itd.

STEREOTIPIJA LITOGRAFIJA

Izdajatelja in odgovorna urednika: IZA PRIJATELJEVA (v imenu izvr. odbora SSJ in KDZ). — Za tiskarno »Merkur« v Ljubljani: A. SEVER